

ስለ ኮቪድ-19 ክትባቶች በተመለከተ አፈ ታሪኮችን ማረጋገጥ

ብዙ ሰዎች ስለ አዲሶቹ የኮቪድ-19 ክትባቶች በተመለከተ ጥያቄዎችና ስጋቶች አሏቸው። ይህ የተለመደ ነገር ነው። ይህ ሰነድ ስለ ኮቪድ-19 ክትባቶች የተመለከቱ ዝርዝሮችን ይሰጥዎታል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶችን በማዘጋጀት ረገድ ምንም የደህንነት ደረጃዎች አልተዘለሉም።

የኮቪድ-19 ክትባቶች እንደ ሌሎች ክትባቶች ሁሉ ተመሳሳይ የደህንነት ደረጃዎችና ጥናቶችን አልፏል። የህክምና ተመራማሪዎች የአመታት ቀዳሚ የጥናት ልምድ ያላቸውና አብዛኞቹ ከፌደራል ምንግስት የተውጣጡ በመሆናቸው ምክንያት ክትባቶቹን በፍጥነት ለማዘጋጀት ችለዋል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች በተፈቀደው የእድሜ ቡድኖች ውስጥ ላሉ ሁሉም ሰዎች ይሰራሉ።

ሁሉም የኮቪድ-19 ክትባቶች አስተማማኝና የሚሰሩ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የተለያዩ የእድሜ ደረጃዎች፣ ዘርና የዘር ሀረጎች ባሏቸው በአስር ሺዎች በሚቆጠሩ ሰዎች ላይ የህክምና ጥናት ተደርጎባቸዋል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባት የሚሰጠው በነጻ ነው።

የመድን ዋስትና ወይም የስደተኝነት ደረጃዎ ምንም ይሁን ምን ክፍያ አይከፍሉም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች DNAዎን አይቀይሩም።

የፋይዘር/Pfizer እና ሞደርና/Moderna የኮቪድ-19 ክትባቶች ውስጥ ያለው mRNA (messenger RNA) በፍጹም DNA ወደሚሰራበት የሴሎች ማዕከል የማይገቡ በመሆኑ ምክንያት የአንድን ሰው የዘረመል ስሪት (DNA) መቀየር ወይም ማሻሻል አይችሉም። mRNA ስራውን ከሰራ በኋላ በሰውነታችን ይወገዳል።

✓ የጆንሰን ኤንድ ጆንሰን/ Johnson & Johnson የኮቪድ-19 ክትባት በውስጡ የሽል ቲሹ አይይዝም።

ክትባቱ የተሰራው አዴኖቫይረስ ተብሎ የሚጠራ ጉዳት አልባ ቀዝቃዛ ሻይረስ በመጠቀም ነው። ቀዝቃዛ ሻይረሱ በክትባቱ ስሪ ለአስርት አመታት በተሰበሰቡት የሽል ሴሎች ላይ ያድጋል። ብዙ የእምነት ተቋማት እና የባዮ ስነ ምግባር ተቋማት ሰዎች ሌሎች ክትባቶች በማይገኙ ጊዜ ስነ ምግባርን በተከተለ መልኩ ይህን ክትባ ሊወስዱ እንደሚችሉ ይገልጻሉ።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች ማይክሮ ቺፖችን አይዘዙም።

አዲሶቹ የኮቪድ-19 ክትባቶች ሰዎችን ለመከታተል ወይም ለመቆጣጠር አላማ ማይክሮ ቺፖችን አይዘዙም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች የረጅም ጊዜ ማቆያዎች፣ እንቁላሎች ወይም የአሳማ ስጋ ውጤቶችን አይዘዙም።

የኮቪድ-19 ክትባቶች፣ ቅባት/ላስቲክ፣ የረጅም ጊዜ ማቆያዎች፣ ወይም የአሳማ ስጋ ውጤቶች ወይም መቅኒን ጨምሮ የትኛውንም የእንስሳት ተዋጽኦዎችን አይዘዙም። ክትባቶቹ በእንቁላል ውስጥ የማያድጉ ከመሆኑም በተጨማሪ የእንቁላል ተዋጽኦዎችን አይዘዙም።

✓ ነፍሰ ጡር ሰዎች ክትባት መውሰድ አለባቸው።

ነፍሰ ጡር ሰዎች ነፍሰ ጡር ካልሆኑት ጋር ሲወዳደሩ በከባድ የ COVID-19 በሽታ የመያዝ ከፍተኛ ዕድል አላቸው። በእርግጥና ወቅት የ COVID-19 ክትባት ይህንን እና በነፍሰ ጡር ሰዎች ውስጥ ክትባቱ እንዴት እንደሚሰራ የሚያሳዩ ብዛት ያላቸው ውህቦች እየመጡ ነው። የእርግጥና ውጤቶች በክትባቱ ተጽዕኖ አያደርግባቸውም። ነፍሰ ጡር ሰዎች ራሳቸውን ከ COVID-19 ለመጠበቅ ክትባት መውሰድ አለባቸው።

ተጨማሪ ለማወቅ

ስለ COVID-19 ክትባቶች የበለጠ ማወቃችንን ስንቀጥል፣ ይፋ የሚደረጉ አዳዲስ መረጃዎች ወይም ምክረ ሀሳቦች ሊኖሩ ይችላሉ፣ ነገር ግን የህይወት አድን ክትባቶችን ከማግኘት የሚያዘገዩ ምክንያቶች አይደሉም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች መከፈት አያመጡም።

አንድ ቀን ልጅ መውለድ የሚፈልጉ ከሆነ፣ የ COVID-19 ክትባትን መውሰድ ይችላሉ። የመራባት ችግሮች ለወንዶች እና ለሴቶች የጎንዮሽ ጉዳት እንደሆኑ የሚያሳይ ማስረጃ የለም።

✓ በኮቪድ-19 ቢያዙም እንኳ ክትባቱን ይውሰዱ።

በ COVID-19 በሽታ ከመያዝ የሚገኘው በሽታ የመከላከል አቅም ለምን ያክል ጊዜ እንደሚቆይ አናውቅም፤ እንዲሁም የህመሙን ጽናት መሰረት በማድረግ በሽታ የመከላከል አቅም እንደሚለያይ አናውቅም። በ COVID-19 ተይዘው የነበሩ ሰዎች የሽይረሱ ዝርያዎች እንዴት ተጽዕኖ ሊያመጡባቸው እንደሚችሉ አናውቅም። በ COVID-19 የተያዙ ሰዎች እንደገና ሊይዛቸው እንደሚችል እየተመለከትን ነው። ክትባት መውሰድ የዚህን የመፈጠር ዕድል ይቀንሳል እንዲሁም ከባድ ህመምን ለመከላከል ይረዳል።

✓ በክትባቱ ምክንያት በኮቪድ-19 ሊያዙ አይችሉም።

ክትባቶቹ በውስጣቸው የትኛውንም የኮቪድ-19 ሽይረሱን አይዙም።

✓ ማጠናከሪያ ክትባቶች አሁን አስፈላጊ ቢሆኑም እንኳን ክትባት መውሰድ አሁንም ቢሆን በጣም አስፈላጊ ነው።

ክትባት ከ COVID-19 የምንጠበቅበት ምርጫ መከላከያ ነው። ክትባት መውሰድ ክትባት ወዳልወሰዱ ወይም በጣም ሊታመሙ ወደሚችሉ ሰዎች የሚኖረውን የሽይረሱን ስርጭት ይቀንሳል። የ COVID-19 ክትባቶች ከባድ ህመምን፣ ሆስፒታል መግባትን እንዲሁም ሞትን በመቀነስ ረገድ ከፍተኛ ውጤታማ መሆናቸውን ቀጥለዋል። የ COVID-19 ማጠናከሪያ ክትባት ሽይረሱን ለመከላከል ከፍተኛ ደረጃ ጥበቃ እንዲኖረዎት ይረዳል።

✓ ከክትባት በኋላ የሚመጡ የጎንዮሽ ጉዳቶች የተለመዱ ናቸው።

በ COVID-19 በሽታ ከመታመም ጋር ሲነጻጸር የጎንዮሽ ጉዳቶች አነስተኛ ናቸው። መርፌው የተሰጠበት በታ ላይ ህመም፣ እብጠት ወይም መቅላት፣ የራስ ምታት መኖር፣ የህመም ስሜት መሰማት፣ የድካም ስሜት፣ እና ዝቅተኛ ትኩሳቶች ሰዎችን ለክትባቱ ምላሽ እየሰጠ እንደሆነ ያመለክታሉ። ብዙውን ጊዜ ከ 1-2 ቀናት ይቆያሉ። የጎንዮሽ ጉዳቶች ባይኖሩብዎትም ምንም ችግር የለውም። እያንዳንዱ ሰው ለክትባቶች የተለያዩ ምላሽ ይሰጣል።

✓ ከተወሰኑ ግብረ መልሶች በጣም ያልተለመዱ ስጋቶች ይልቅ የክትባቱ ጥቅሞች ያመዝናሉ።

የደም መርጋት ችግሮች በ Johnson & Johnson ክትባት ወይም ማዮካርዳይቲስ/ፔሪካርዳይቲስ የ mRNA ክትባት (Pfizer ወይም Moderna) ከወሰዱ በኋላ እነዚህን የመሳሰሉ ግብረ መልሶች ሪፖርት ተደርገዋል፤ ነገር ግን እነዚህ ሁኔታዎች ያልተለመዱ እና በአብዛኛው በህክምና የሚድኑ መሆናቸውን ማወቅ አስፈላጊ ነው። ባለሙያዎች ሁልጊዜ የ COVID-19 ክትባቶች ጥቅሞች ከእነዚህ ካልተለመዱ ስጋቶች እንደሚበልጡ ይገመግማሉ። የክትባት ምክረ ሀሳቦች ቀጣይነት ያላቸው የደህንነት ጥናቶችን መሰረት በማድረግ ይለወጣሉ። ስለእነዚህ ያልተለመዱ ግብረ መልሶች እና እንዴት እንደሚታከሙ ማወቅ የክትባት ደህንነት ቁጥጥር ስርዓቶች እየሰሩ እንደሆነ የሚያሳይ ምልክት ነው።

ስለ ኮቪድ-19 ክትባት [ተጨማሪ መረጃ ከሚከተሉት ያግኙ](http://www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html)
(www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html)